

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

„Aprob”

Directorul Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei

Valentina Valentina SANDUL

19 februarie 2019

Curriculum la disciplina

F.03.O.017 Didactica educației I

Specialitatea:

11310 Învățământ primar

Calificarea:

Învățător

Aprobat:

Consiliul profesoral al Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei

Director

Valentina Sandul

19 februarie 2019

Catedra „Științe ale Educației”

Șef – catedră

Ruslana Savin

10 ianuarie 2019

Coordonat cu :

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

Director

Tatiana Vișniovaia

12 februarie 2019

Instituția Publică Liceul Teoretic „Alecu Russo” din Orhei

Director

Lilia Hacina

15 februarie 2019

Autori:

Zinaida Cazacu, grad didactic întâi, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

Victoria Dobrov, grad didactic doi, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

Recenzent:

Ruslana Savin, grad didactic doi, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

Adresa Curriculumului în Internet

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	4
III.	Competențele profesionale specifice disciplinei	5
IV.	Administrarea disciplinei	5
V.	Unitățile de învățare	5
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	7
VII.	Studiu individual ghidat de profesor	7
VIII.	Lucrări practice recomandate	8
IX.	Sugestii metodologice	9
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu	11
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor	12

I. Preliminarii

„Didactica educației I” este o unitate de curs de bază, integrată în domeniul științelor-pedagogice/educației, care studiază fundamentele activității de formare-dezvoltare permanentă a personalității umane, definitorii la nivel de sistem și de proces.

Conținutul curriculumului *Didactica educației I* cuprinde: ansamblu de modele, principii, concepte, legi, aflate în interacțiune, care asigură explicarea activității de formare a personalității umane într-o viziune sistematică, necesară pentru înțelegerea proiectării și realizării acesteia conform finalităților pedagogice asumate la nivel social. „Didactica educației I” analizează conceptele didactice de bază, care au o stabilitate epistemică maximă în raport cu variabilitatea fenomenelor care concretizează activitatea de formare-dezvoltare permanentă a personalității învățătorului: *Procesul de învățământ; Principiile didactice; Evaluarea pedagogică; Finalitățile educaționale; Tehnologia didactică*.

Studierea unității de curs „Didactica educației I” la specialitatea „Învățământ primar”, presupune prezența la elevi a unor atitudini pozitive față de viitoarea profesie de *învățător* în ciclul primar. Ea explică cum se poate atinge rezultatul dorit al educației și instruirii, de ce apar careva probleme, indică căile de depășire a greutăților.

Unitatea de curs „Didactica educației I” vine în întâmpinarea viitorilor specialiști cu bagaje teoretice noi, cu răspunsuri pe măsura realităților educaționale, cu formule explicative pătrunzătoare și coerente pentru dobândirea competențelor profesionale.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Disciplina „Didactica educației I” la specialitatea „Învățământ primar” studiază problematica procesului de învățământ în ansamblul său. De asemenea *Didactica școlară* are atât caracter teoretic, cât și caracter practic, deoarece se ocupă de aspectele practice ale procesului de învățământ. Aceste abordări sunt analizate: evidențiindu-se și explicându-se interdependențele dintre componentele procesului de învățământ: *obiective educaționale, agenții acțiunii, tehnologii didactice* etc., ceea ce îi conferă cursului studiat caracter descriptiv și explicativ.

Disciplina este orientată la formarea unui specialist apt să răspundă cerințelor actuale ale învățământului primar, formarea la elevi a atitudinii pozitive față de profesia aleasă, a unor modalități și tehnici de învățare, a abilităților creative, a unei culturi de comunicare pedagogică eficientă, a capacităților de muncă intelectuală independentă, cunoașterea profilului dezvoltării copilului de vârstă școlară mică. Anume prin acest curs elevii își vor forma abilități de organizare a procesului educațional, deprinderi de investigare pedagogică, ce le va permite implicarea activă în procesul instructiv-educativ.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CPS 1.** Cunoașterea și utilizarea conținuturilor disciplinei predate din perspectiva didactică;
- CPS 2.** Actualizarea, dezvoltarea și valorificarea conținutului unității de curs „Didactica educației I”;
- CPS 3.** Debrifarea delimitărilor conceptuale de bază ale didacticii contemporane;
- CPS 4.** Cultivarea și exersarea unui limbaj pedagogic adecvat;
- CPS 5.** Formarea unui ansamblu de cunoștințe și abilități necesare includerii în procesul educațional, plasării în câmpul muncii a viitorului specialist.
- CPS 6.** Aplicarea cunoștințelor teoretice în situații educaționale concrete / stagii de practică pedagogică;
- CPS 7.** Elaborarea de diagrame, scheme, algoritmi în scopul sistematizării achizițiilor academice.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	60	15	15	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Didactica - teorie generală a învățământului	
1.1. Familiarizarea elevilor cu noțiunea, esența și importanța studierii didacticii.	1.1 Delimitări conceptuale. Problemele didacticii contemporane. Evoluția și constituirea didacticii – teorie generală a procesului de învățământ.
1.2. Identificarea principalelor laturi ale procesului de învățământ.	1.2 Procesul de învățământ – obiect de studiu al didacticii / cadrul principal de organizare a instruirii și educației școlare.
1.3. Analizarea componentelor procesului de învățământ.	1.3 Învățarea școlară. Conceptul. Tipuri. Condițiile învățării școlare eficiente.
1.4. Identificarea funcțiilor și operațiilor evaluării.	1.4 Predarea. Conceptul. Funcțiile. Moduri de predare.
1.5. Clasificarea formelor / tipurilor de evaluare după diverse criterii.	1.5 Evaluarea pedagogică: delimitări conceptuale
1.6. Descrierea metodelor de evaluare conform algoritmului.	1.6 Funcțiile evaluării. Operațiile evaluării.
	1.7 Formele evaluării. Criterii de clasificare.
	1.8 Metode de evaluare.
	1.9 Procesul de învățământ ca relație de Predare – Învățare – Evaluare.

2. Principiile didactice	
2.1 Familiarizarea elevilor cu noțiunea de principiu, normă, normativitate didactică.	2.1 Noțiuni generale. Suportul științific al principiilor și normelor didactice.
2.2 Deducerea abordărilor moderne a problemei principiilor în procesul de învățământ.	2.2 Sistemul principiilor didactice. Caracteristica lor. Abordări moderne a problemei principiilor în procesul de învățământ. Interdependența dintre principiile didactice.
3. Finalitățile educaționale	
3.1 Definirea conceptelor: <i>ideal, scop, taxonomie, obiective educaționale</i> .	3.1 Delimitări conceptuale și categoriile de finalități ale educației.
3.2 Analizarea diverselor taxonomii ale obiectivelor pedagogice.	3.2 Funcțiile finalităților educației.
3.3 Descrierea procesului de operaționalizare a obiectivelor.	3.3 Idealul educațional. Scopurile educației.
	3.4 Obiectivele educaționale. Taxonomii ale obiectivelor. Operaționalizarea obiectivelor pedagogice.
4. Tehnologia și metodologia procesului de învățământ	
4.1 Definirea conceptelor: tehnologie didactică, <i>strategie didactică, metodologie, metodă, procedeu, tehnică</i> .	4.1 Tehnologie didactică: delimitări conceptuale.
4.2 Deducerea funcțiilor și rolul metodelor didactice.	4.2 Strategia didactică - un mod de combinare optimă a metodelor și mijloacelor de învățământ.
4.3 Clasificarea metodelor tradiționale și a metodelor moderne.	4.3 Metodologia didactică: delimitări conceptuale.
	4.4 Funcțiile metodelor de învățământ.
	4.5 Clasificarea metodelor didactice.
	Metodologia aplicării metodelor în învățământul primar.
5. Mijloacele didactice	
5.1 Analizarea conceptului de mijloace de învățământ din perspectiva teoriei educației și a teoriei instruirii.	5.1 Delimitări conceptuale ale mijloacelor didactice
5.2 Clasificarea mijloacelor didactice după diverse criterii.	5.2 Funcțiile mijloacelor de învățământ.
5.3 Aprecierea rolului mijloacelor didactice prin intermediul funcțiilor pe care le îndeplinesc.	5.3 Clasificarea mijloacelor didactice / de învățământ
	5.4 Integrarea mijloacelor de învățământ în strategii didactice.
	5.5 Eficiența utilizării mijloacelor didactice /de învățământ. Cerințe psihopedagogice față de materialele didactice.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Didactica - teorie generală a învățământului.	20	5	5	10
2.	Principiile didactice	12	3	3	6
3.	Finalitățile educaționale	8	2	2	4
4.	Tehnologia și metodologia procesului de învățământ	14	3	3	8
5.	Mijloacele didactice	6	2	2	2
	Total	60	15	15	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiu Individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Didactica - teorie generală a învățământului			
1.1 Problemele de bază ale didacticii. 1.2 Evoluția și constituirea didacticii contemporane. 1.3 Condițiile învățării școlare eficiente. 1.4 Predarea – stiluri de predare. 1.5 Evaluarea – funcții, operații, forme / tipuri. 1.6 Procesul de învățământ ca relație de Predare – Învățare – Evaluare.	1.1 Harta conceptuală 1.2 Comunicare formativă „Didactica Magna” I. A. Comenius. 1.3 Studiu de caz 1.4 Rezumat scris 1.5 Organizator grafic 1.6 Diagrama Venn	Prezentare grafică Expunere orală și comentarea rezultatelor Prezentarea schemei Argumentare orală Prezetare orală Realizare grafică	Săptămâna a- 2 -a Săptămâna a-3-a 4-a
2. Principiile didactice			
2.1 Sistemul principiilor didactice. Esența. Reguli de aplicare. 2.2 Interdependența dintre principiile didactice.	2.1 Eseu structurat „Impotanța și avantajele principiilor didactice”. 2.2 Jurnalul dublu Schema principiilor didactice.	Prezentarea și comentarea eseului Prezentarea schemei principiilor didactice.	Săptămâna a-5-a 6 -a
3. Finalitățile educaționale			
3.1 Categoriile de finalități ale educației. 3.2 Taxonomii ale obiectivelor pedagogice. 3.3 Elaborarea obiectivelor operaționale.	3.1 Prezentarea în formă de proiect a noțiunilor de: strategie, procedeu, metodă, și mijloc didactic – interdependența dintre ele.	Prezetare orală Realizare grafică și argumentarea rezultatelor	Săptămâna a- 7-a 8 -a

4. Tehnologia și metodologia procesului de învățământ			
4.1 Descrierea metodelor tradiționale și a metodelor modern conform algoritmului.	4.1 Elaborarea OG a metodelor.	Prezentarea schemei Argumentare orală	Săptămâna a- 9 10 -a
4.2 Modalități de aplicare a metodelor didactice în diferite situații de caz.	4.2 Proiectarea metodelor didactice specifice învățământului primar. 4.3 Studiarea unui caz și argumentarea alegerii unei metode didactice.	Simularea metodei didactice proiectate Argumentarea orală a alegerii metodei folosite	Săptămâna a- 11-a
5. Mijloacele didactice			
5.1 Sistemul mijloacelor de învățământ utilizate în ciclul primar.	5.1 Comunicare argumentativă „Importanța mijloacelor de învățământ în realizarea sarcinilor instructiv – educative ale lecției”.	Expunere orală și comentarea rezultatelor	Săptămâna a- 12 –a
5.2 Proiectarea ansamblului de metode, procedee și mijloace de învățământ necesare predării unei lecții.	5.2 Proiect de grup „Eficiența calculatorului - mijloc valoros pentru activități de predare – învățare – evaluare”.	Prezentare Power Point Prezentarea proiectelor de grup	Săptămâna a- 13–a 14-a

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr. crt.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice/ de laborator	Ore
1.	Problemele didacticii contemporane.	1.1 Analizarea conceptelor de bază ale didacticii. 1.2 Descrierea componentelor procesului de învățământ.	4
2.	Sistemul principiilor didactice în procesul de învățământ.	2.1 Deducerea esenței și regulilor de aplicare a principiilor didactice.	3
3.	Obiectivele educaționale.	3.1 Aplicarea regulilor de operaționalizare a obiectivelor.	2
4.	Metodologia didactică.	4.1 Descrierea metodelor didactice conform algoritmului. 4.2 Elaborarea metodologiei organizării și desfășurării activităților extrașcolare specifice învățământului preșcolar.	6

IX. Sugestii metodologice

Pentru desfășurarea lecțiilor de *Didactica educației* / vom utiliza următoarele metode:

Descrierea – metodă de comunicare care facilitează accesul la cunoaștere prin prezentarea proprietăților fenomenelor și lucrurilor realității înconjurătoare. Cu ajutorul descrierii sunt evidențiate caracteristici precum forma, mărimea, contextul, situația, asemănările și deosebirile, favorizând elaborarea de judecăți, reguli, principii. Prin această metodă se stimulează dezvoltarea spiritului de observație, capacitatea de a diferenția între general și particular, comun și specific.

Demonstrația teoretică (logică) – cale deductivă de acces la cunoaștere utilizând raționamentul, spre deosebire de demonstrația (descrierea) intuitivă, inductivă ce folosește empiricul și percepția. Demonstrația teoretică este o fundamentare logică a unui adevăr, folosind concepte integrate în definiții, teoreme, principii. Avantajul acestei metode constă în faptul că stimulează gândirea logică, capacitatea elevilor de a face raționamente deductive pe baza celor prezentate de profesor.

Ciorchinele - un organizator grafic prin care se evidențiază într-o rețea conexiunile dintre ideile despre un subiect. Tehnica încurajează elevii să gândească liber și deschis, să-și organizeze cunoștințele, putând fi folosită atât ca metodă de predare-învățare cât și ca metodă de fixare.

Ciorchinele este o activitate de scriere eficientă, determinându-i pe elevii mai puțin motivați să lucreze. Poate fi nedirijat, când elevii notează toate ideile posibile într-o rețea realizată de ei și semidirijat, când învățătorul stabilește niște criterii pe baza cărora elevii vor completa ciorchinele.

Cadranele - Prin trasarea a două perpendiculare, pe tablă sau în caiet, se obțin patru cadrane.

Cadranele cu expresii atitudinale se pot completa frontal, pe grupe și individual.

Avantaje:

- stimulează atenția și gândirea;
- scoate în evidență modul propriu de înțelegere;
- conduce la sintetizare/esențializare;
- ușurează asimilarea de noi cunoștințe;
- se poate folosi la cu succes la orele de recapitulare și consolidare;
- se poate folosi în diferite momente ale lecției;
- stimulează interesul elevilor pentru activitatea didactică.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea reprezintă o componentă esențială a procesului de predare-învățare. Curriculumul modernizat impune abordarea unor idei noi ale evaluării în procesul de educație. Fiind o secvență obligatorie pentru măsurarea și aprecierea competențelor propuse de programa curriculară, evaluarea propune deplasarea accentului de la evaluarea rezultatelor finale ale învățării, la procesul de învățare. Principiul de bază al evaluării autentice îl constituie *conceptul de educație centrată pe subiect (elev) și autenticitatea demersului*.

În procesul evaluării vor fi încurajate demersurile formative, astfel extensia conceptului de evaluare de la *clasic* spre *constructiv* va oscila între următoarele extremități – tipuri de evaluare.

- *Evaluarea dirijată de învățător*, formulată motivat ca anumite sarcini în fața elevilor, cu descriptori clari, criterii de care vor ține cont elevii și care nu vor permite interpretări libere.
- *Autoevaluarea* – un instrument veridic de centrare pe elev, pe posibilitatea participării la propriile performanțe.
- *Evaluarea reciprocă* este o condiție optimă a dezvoltării, asigurându-se socializarea grupului de elevi, coparticiparea în formarea semenilor, precum intensificarea convingerilor proprii.

În dependență de funcțiile evaluării, cadrele didactice vor utiliza: *evaluarea inițială* cu funcție diagnostică și funcție prognostică; *evaluarea formativă* – funcție de constatare a rezultatelor și de sprijinire continuă a elevilor, funcție de feed-back, funcție de corectare și verificare a rezultatelor, funcție de clasificare, funcție de comunicare a rezultatelor, funcție de certificare a nivelului de cunoștințe și abilități, funcție de selecție, funcție de orientare școlară și profesională.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competențelor cognitive	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect elaborat	Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a. Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
2.	Rezumat oral	Expune tematica lucrării în cauză. Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. Expunerea orală este concisă și structurată logic. Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
3.	Rezumat scris	Expune tematica lucrării în cauză. Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. Textul rezumatului este concis și structurat logic.

		Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. <i>Fidelitatea</i>: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens; <i>Coerența</i>: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. <i>Progresia logică</i>: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă. Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă. Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul inițial. Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, frazelor, paragrafelor textului; Text formatat citeț, lizibil; plasarea clară în pagină.
4.	Studiu de caz	Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. Corectitudinea lingvistică a formulărilor. Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. Logica sumarului. Referință la programe. Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; Noutatea și valoarea științifică a informației. Exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor. Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). Aprecierea critică, judecată personală a elevului.

XI. Resurse necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

În scopul desfășurării lecțiilor și recepționării materialului reflectat în acest curriculum vor fi necesare următoarele resurse:

- Sala de studii dotată cu mobilier, manuale, calculator, proiector, materiale distributive pentru lucrul individual, în perchi, în grup.
- Suport teoretic la disciplină;
- Portofoliul elevului;
- Prezentări Power Point / Secvențe video; postere, imagini, planșe.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	AGAFIAN, R., GATMAN, D. Evaluarea rezultatelor școlare. Ghid metotdologic. Chișinău: Lyceum, 2014. 246 p. ISBN 978-9975-4273-4-0.	Catedra <i>Științe ale Educației</i>
2.	CARTALEANU T., COSOVAN O. ș. a. Formare de competențe prin strategii didactice interactive. PRO DIDACTICA, 2008. 204 p. ISBN 978-9975-9767-4-3.	Biblioteca Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei
3.	CERGHIT, I. RADU ,I.T. ș.a. Didactica. Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 1998. 147p. ISBN 973-30-2634-9	Biblioteca Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei
4.	Cadrul de referință al curriculumului național, ordinul MECC nr. 432 din 29 mai 2017.	Catedra <i>Științe ale Educației</i>
5.	CUCOȘ, C. Psihopedagogie. Editura POLIROM: Iași, 2009. 768 p. ISBN 978-973-46-1403-5.	Catedra <i>Științe ale Educației</i>
6.	Curriculum național: Învățământul primar/ MECC al RM, Chișinău: Lyceum, 2018. 212 p. ISBN 978-9975-3258-0-6.	Biblioteca Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei
7.	DANDARA ,O., CONSTANTINOV, S., SCLIFOS, L. ș. a. Pedagogie. Suport de curs. Chișinău: CEP USM, 2010, 216 p. ISBN 978-9975-70-962-0.	Catedra <i>Științe ale Educației</i>
8.	GUȚU, V. Pedagogie. Chișinău: CEP USM, 2013. 508 p. ISBN 978-9975-71-450-1.	Catedra <i>Științe ale educației</i>
9.	Metodologia privind implementarea evaluării prin descriptori, clasa I, II, III. MECC, IȘE, 2017.	Biblioteca Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei
10.	NICOLA, I. Tratat de pedagogie școlară. București: Aramis Print, 2003. 575 p. ISBN 973-8473-64-0.	Catedra <i>Științe ale Educației</i>
11.	OVCERENCO, N., GHERMAN, V. ș. a. Pedagogie: Curs universitar. TIPOGRAFIA Reclama: Chișinău, 2007, 280 p. ISBN 978-9975-900-41-1.	Catedra <i>Științe ale educației</i>
12.	ȘTEFAN, M. Lexicon pedagogic. București: Aramis Print, 2006. 371 p. ISBN (10) 973-679-303-6.	Biblioteca Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei